

Ekonomické aspekty biologické léčby

Modelový příklad revmatoidní artritidy

MUDr. Jana Skoupá, MBA

Pharma Projects s.r.o.

Česká farmako-ekonomická společnost

Praha, 15.9.2009

Struktura prezentace

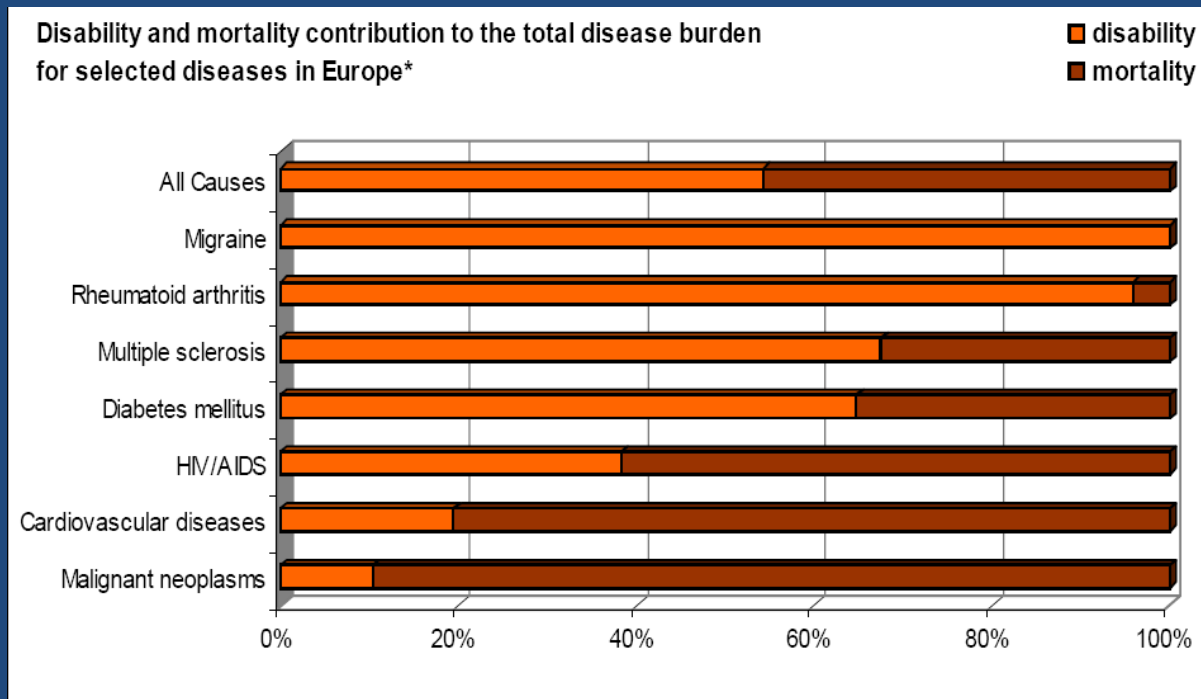
- **Proč model RA**
  - Prevalence, klinické parametry
- **Náklady RA**
  - Západní vs. střední a východní Evropa
- **Podíl léčených pacientů**
  - Západní vs. střední a východní Evropa
- **Ovlivnění penetrace**
- **Nákladová efektivita**

Proč model na základě RA?

- Významný **posun** v terapii RA
  - Kortison (padesátá léta)
  - Methotrexát a DMARD (90. léta)
  - TNF- α inhibitory (konec 90. let)
- Teoretická výhodnost použití **biologik nejvčasněji**
  - Nežádoucí účinky terapie
  - Restrikce předepisování/ekonomická náročnost léčby
- V budoucnu **zvýšení počtu léčených**
  - Včasnější intervence
  - Nové látky – sekvence TNF- α inhibitorů
  - Při porovnatelné efektivitě – nákladová efektivita
    - Krátkodobé/10 a více roků/ celoživotní horizont

Zátěž onemocnění (burden) (1)

- DALY – dvojdimenzionální hodnocení zahrnující mortalitu a disabilitu.
- 1 DALY = 1 rok bez disability

Zátěž onemocnění (burden) (2)

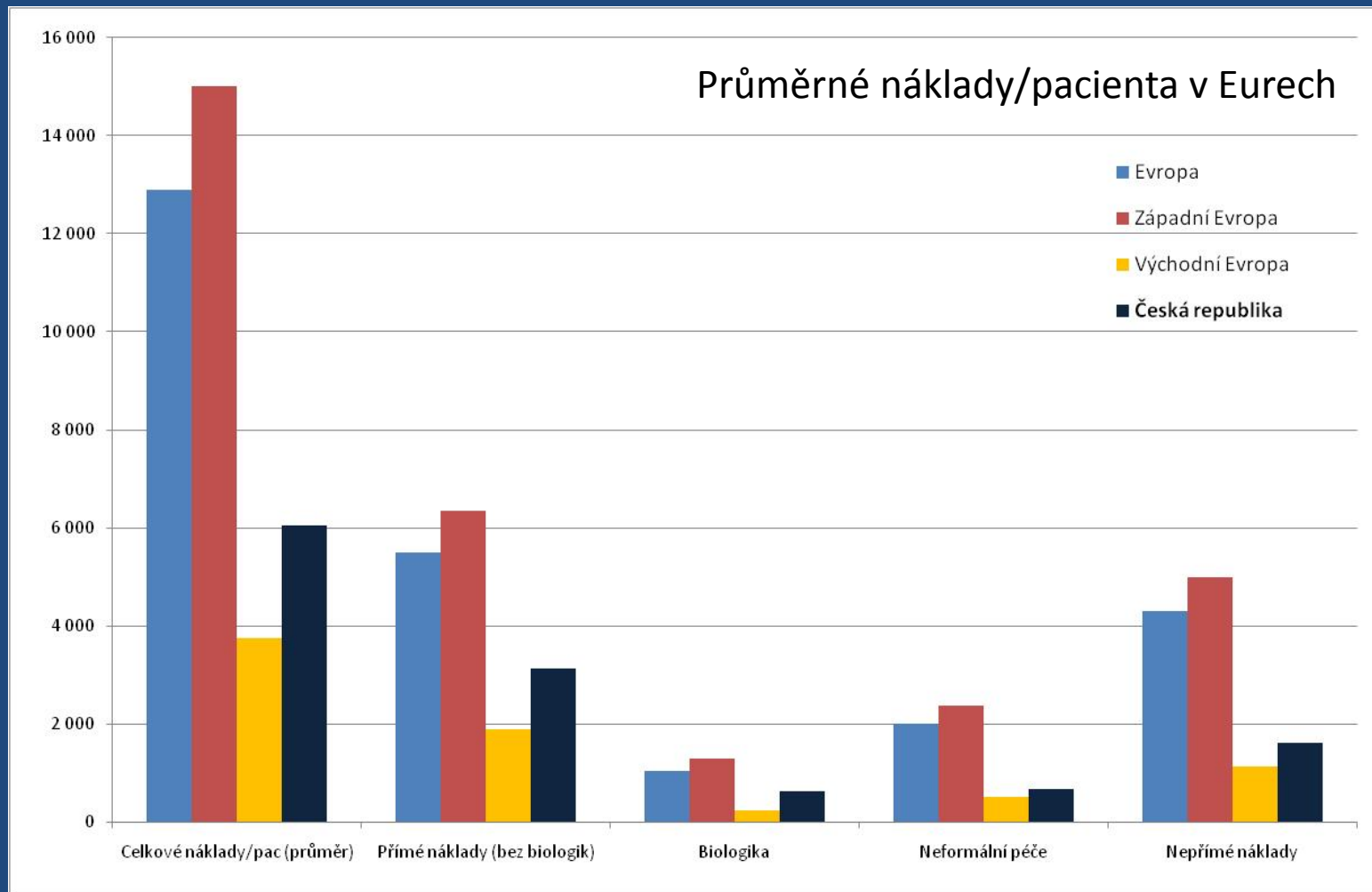
- QALY a utility
  - Utilita koreluje se závažností choroby
  - Průměrná ztráta HRQoL je 0,2-0,3 QALY/rok nebo 20-30 %

Onemocnění	Utilita (průměrná)	Vzorek
RA	0,50	1487
Roztroušená skleróza	0,56	13186
Angina pectoris	0,56	284
Akutní IM	0,61	251
Chronická ICHS	0,64	789
Gasto-esofageální refl ux	0,67	216
Crohnova choroba	0,69	73
Esenciální hypertenze	0,69	82
Ca prostaty	0,72	83
Diabetes 2 typu	0,76	159
Ulcerativní kolitida	0,79	61

Náklady RA

- Zdravotní náklady
  - Obvyklá perspektiva hodnocení
- Nepřímé náklady
  - Funkční disabilita a s ní spojené náklady – významný/největší podíl – financování nemocným resp. rodinami
- Funkční status (HAQ) koreluje s náklady na onemocnění

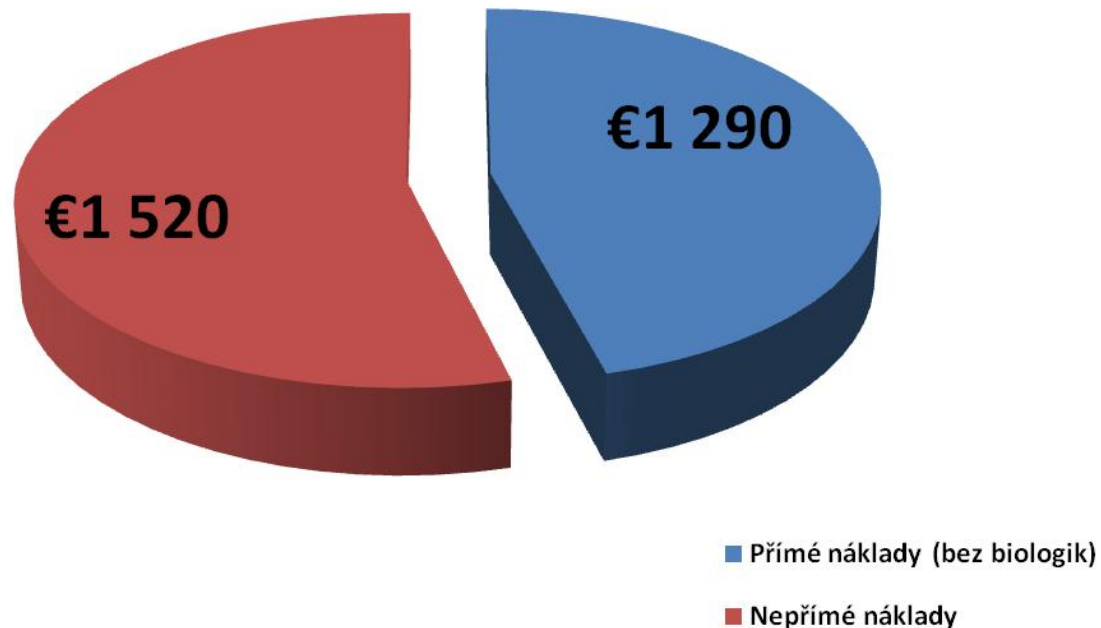
Náklady a rozložení v Evropě

Náklady v České republice

Náklady jsou bez biologické léčby a bez neformálních nákladů.
Náklady jen u pacientů léčených TNF- α inhibitory.

Celkem: 2.810 Euro, což je méně než v evropském modelu.

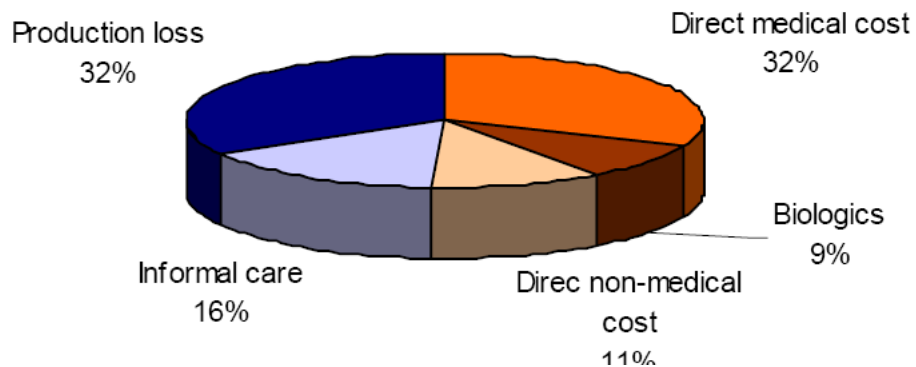

Distribution of costs on different resources

(Western Europe)

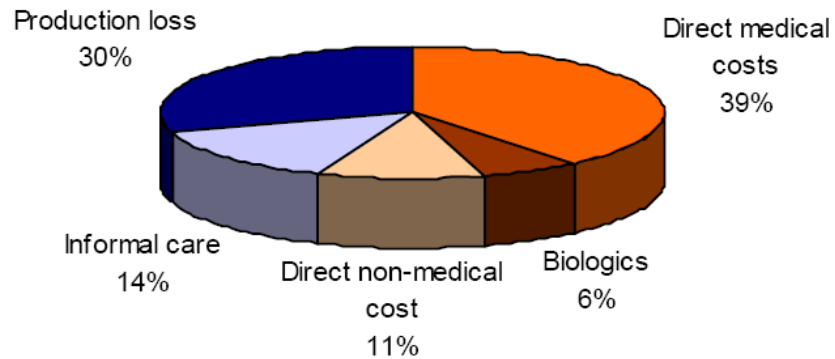
Mean cost per Patient € 13,000/year

Distribution of costs on different resources

(Central/Eastern Europe)

Mean cost per patient € 3,800/year

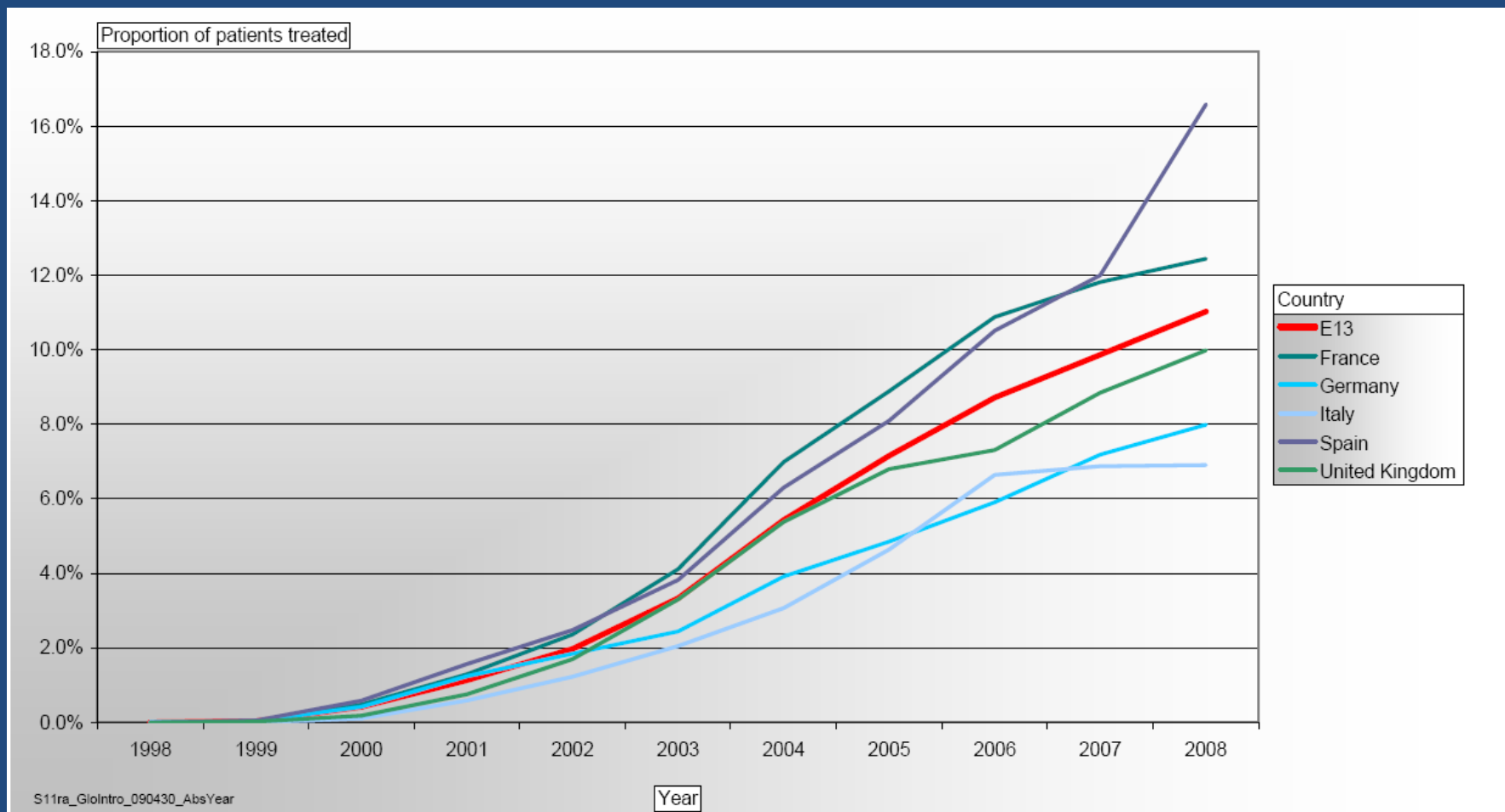

Rok uvedení a podíl prodeje v EU

	RA	AS	PS	PsA	CD	UC	Podíl pro RA (%)
Etanercept	2000	2004	2004	2002			65%
Infliximab	1999	2003	2005	2006	2006	2006	45%
Adalimumab	2003	2006	2007	2005	2007		65%
Anakinra	2001						100%
Rituximab	2006						10%
Abatcept	2006						100%
Ustekinumab		2009	2009				0%
Certolizumab	2010						100%
Golimumab	2010						100%

Podíl léčených pacientů 5 trhů

předpokládá 12 měsíců terapie

Podíl léčených vs. náklady

- **Německo:**

- Nízká spotřeba mg, nízký počet léčených
- Vysoká cena

- **Itálie:**

- Nízká spotřeba mg, nízký počet léčených
- Nízká cena (nízké náklady na pacienta)

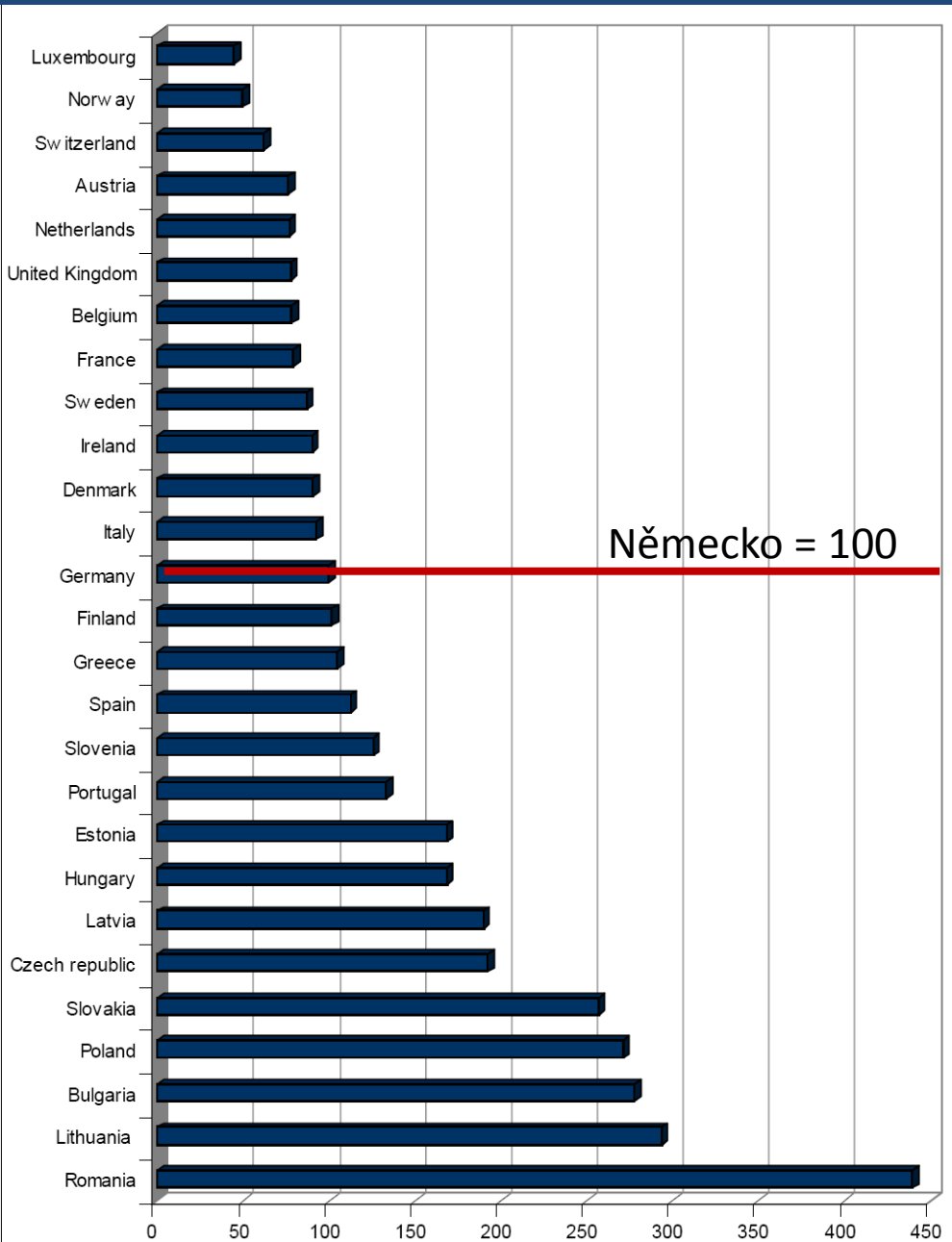
- **Británie:**

- Spotřeba mg a podíl léčených blízko EU průměru
- Nízké náklady (aplikace HTA a FE; měnové fluktuace)

Míra/ovlivnění penetrace biologik

- „Global pricing“ vs. podíl (a absolutní výše) výdajů HDP na zdravotnictví
  - Roční náklady léčby 10-15 000 €
- Posuzování nákladové efektivity terapie
  - Norsko, Švédsko – vysoce nákladově efektivní
    - Penetrace 30 % léčených v Norsku
  - Británie – méně nákladově efektivní
    - Restrikce používání, nižší penetrace přibližně 10 %
- Medicínská doporučení vs. ekonomická dostupnost

Affordability Index

**Affordability Index =
Porovnáva výdaje na
zdravotnictví a cenu
biologik.**

**Nízký index = dobrá
dostupnost**

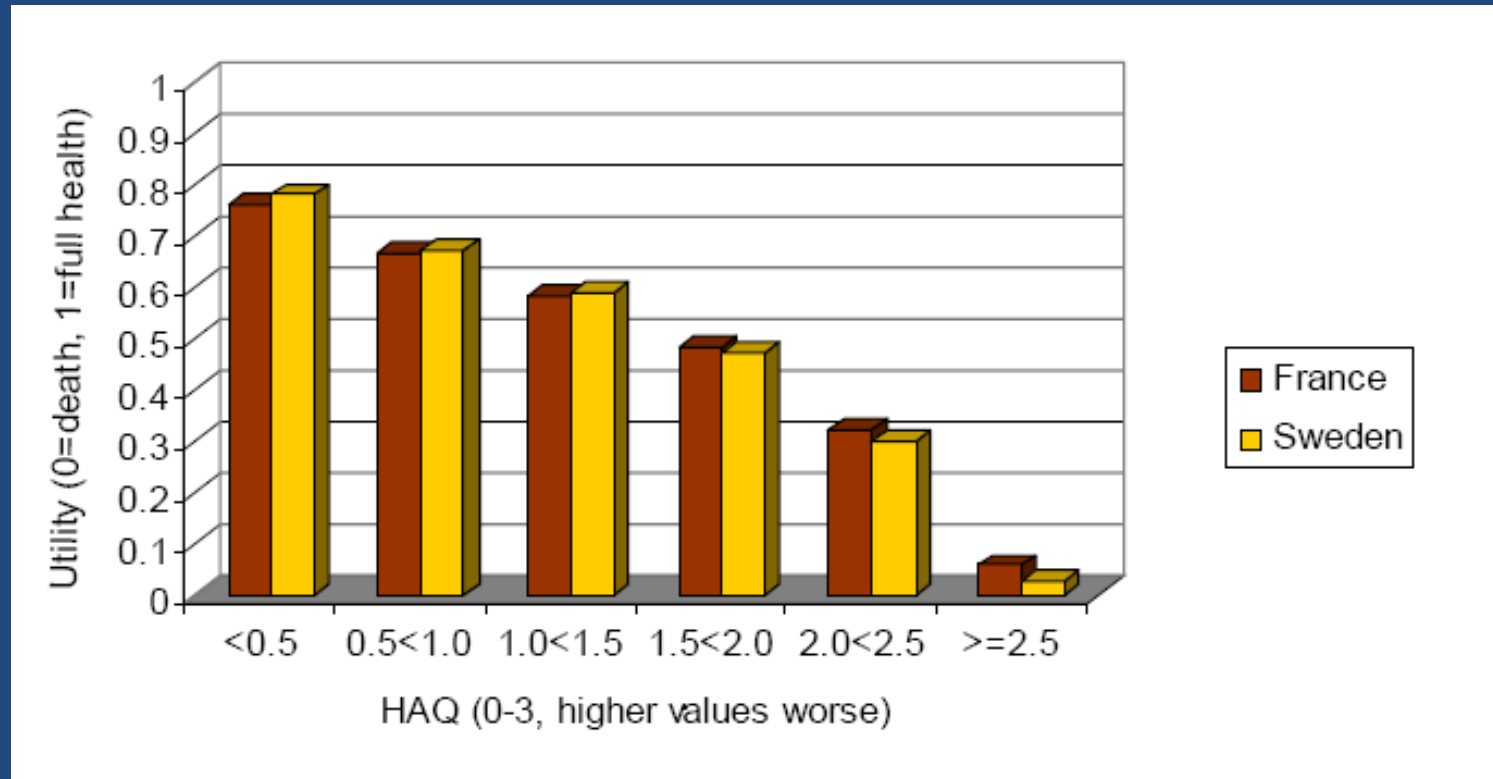
**Vysoký index = špatná
dostupnost**

Německo = základ (100)

Analýzy nákladové efektivity

- **Klinické studie vs. registry**
- Klinické studie – krátkodobý časový horizont
- Registry – horizont téměř 10 let
  - Komparátor (identická populace?)
    - Délka trvání choroby
    - Zařazení pacienti, kteří netolerovali/s kontraindikací biologické léčby
    - Závažnost onemocnění (větší u biologik, HAQ)
- Porovnání s výchozím stavem před nasazením biologik
- **Komplexní CE analýzu nelze provést bez modelování**

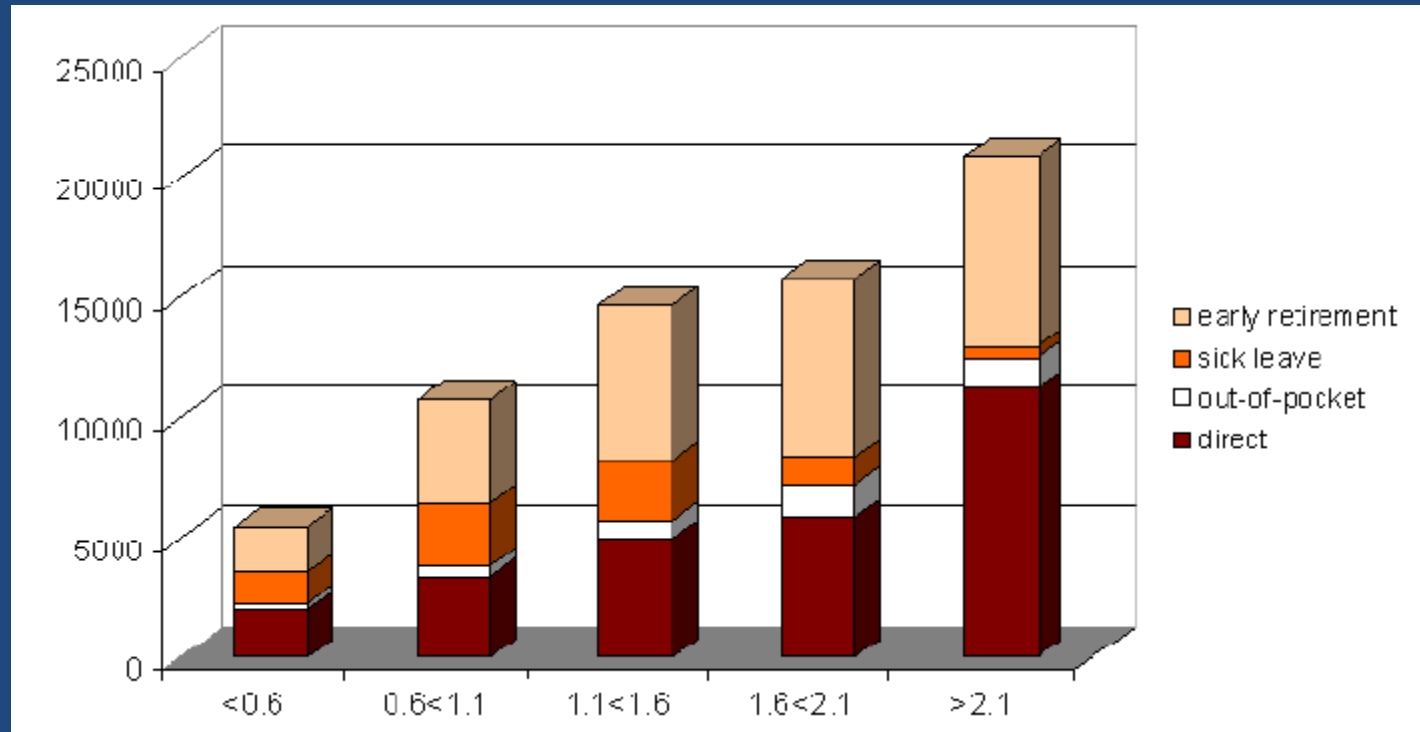
Korelace utilit a funkční kapacity

**Snížení HAQ vede k nárůstu kvality života a utilit.
Léčba TNF- α inhibitory vede k nárůstu utility o 0,25 již po 2 týdnech.
Nárůst utilit přetrvává v čase při pokračující terapii.**

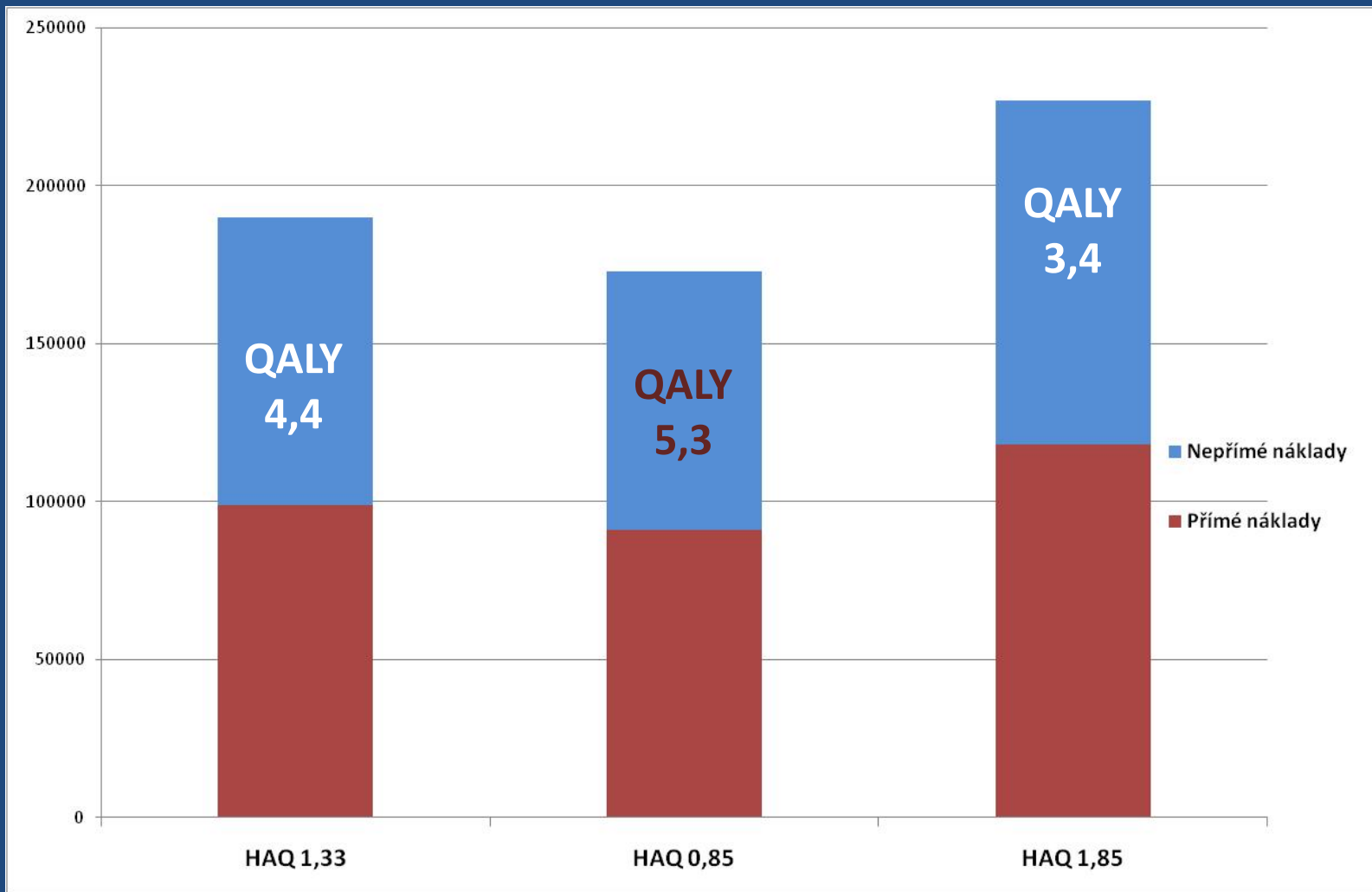

Korelace funkční kapacity a nákladů

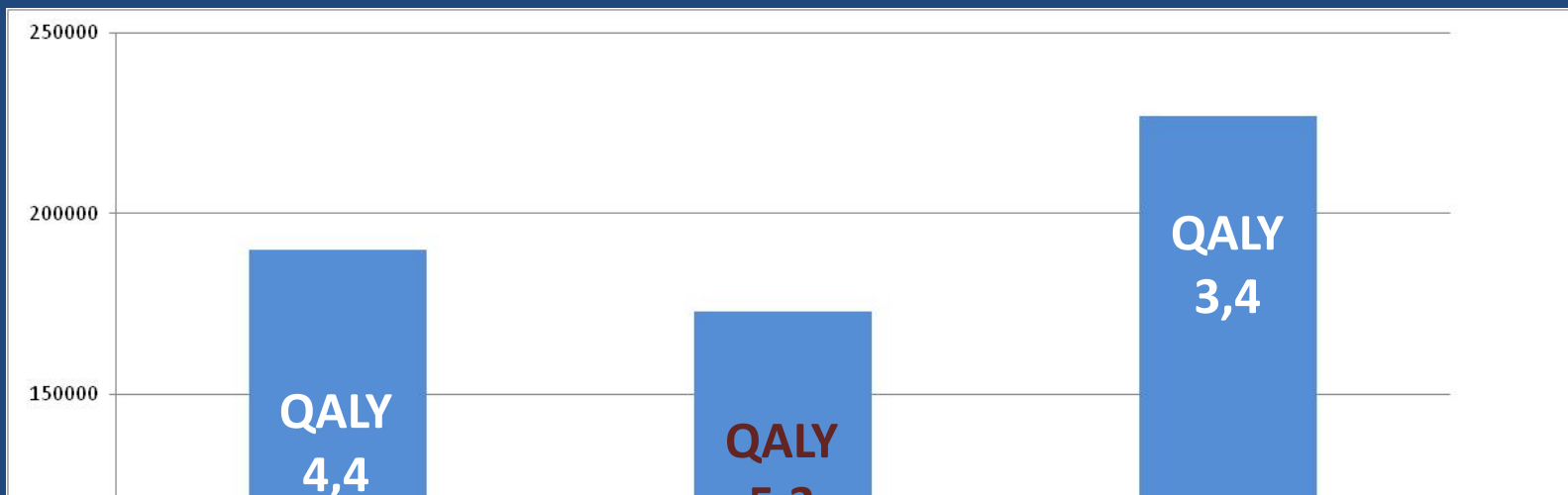

Náklady v SEK (2005)

Náklady (10 let) při zahájení terapie na různé úrovni funkční kapacity (HAQ)

Náklady (10 let) při zahájení terapie na různé úrovni funkční kapacity (HAQ)

**ZAHÁJENÍ LÉČBY NA ÚROVNI HAQ 0,85 VEDE K:
REDUKCI NÁKLADŮ O 10 %
ZVÝŠENÍ QALY O 20%**

Priority jednotlivých partnerů Jsou navzájem zcela kompatibilní?

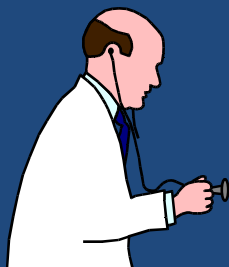
Legislativa:

Právní rámec, Ústava
Práva občanů

Poskytovatel:

Můžeme utratit jen to
„co máme“

Lékař:

Léčit dle nejnovějších poznatků

Pacient:

To nejlepší za
nejméně peněz

Priority jednotlivých partnerů Jsou navzájem zcela kompatibilní?

Stanovení priorit

Legis
Právní
Práva

t jen to

Systematické hodnocení technologií, včetně nákladové
efektivity

„Transparence“ (= předvídatelnost) pro všechny
partnery

Lékař:

Léčit dle nejnovějších poznatků

Pacient:

To nejlepší za
nejméně peněz

Shrnutí a závěr

- Biologická terapie vysoce efektivní, ale nákladná
- Restrikce plátců založeny na ekonomických, nikoliv medicínských důvodech
- Náklady na onemocnění v CEE zemích nižší než v západní Evropě
- Nižší penetrace v CEE vs. západní Evropa
- Lze předpokládat zvyšování počtu léčených
  - Nové molekuly
  - Nové indikace
  - Nové místo v terapii u stávajících indikací

Děkuji za pozornost!

jana.skoupa@iol.cz